

RENAȘTEREA

Trecut în registrul special dela Tribunalul Cluj, Secția I, sub Nr. 1-1945.

„Acestea am grăit vouă, ca bucuria mea întru voi să rămâie și bucuria voastră să fie deplină“.

Ioan 15, 11

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul pe anul c.: 3000 Lei

Redactor: Prot. T. CIURUȘ

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Malinovski Nr. 18.

Bun de imprimat

CUVÂNTAREA P. S. EPISCOP NICOLAE, ROSTITĂ LA DESCHIDEREA ADUNĂRII EPARHIALE

*Prea Cucernici Părinți,
Domnilor Deputați,*

Dăm slavă și mulțumită bunului Părinte ceresc, că a risipit norii grei ce se'nvolburau furioși deasupra capetelor noastre și a deschis zăriști mai luminoase pentru destinul neamului românesc, făcând cu puțință, după cinci ani cumpliți, și întrunirea Adunării noastre eparhiale.

*„Că decând nu ne-am văzut
Multă vreme a trecut“
Și multe s'au petrecut...“*

O parte din noi am fost smulși dela sânul patriei-mame, de judecătoria cei fără de lege, și dați pe mâna celor ce ne-au stăpânit apoi după crâncenul lor cuvânt de ordine: „Nici o îndurare!“

Încă din primele zile ale acestei stăpâniri, bisericile ne-au fost dărâmate, sau arse, sau prefăcute în magazii, sau închise; școalele ne-au fost luate, așezămintele culturale desființate, bunurile câștigate cu trudă jefuite, folosirea graiului nostru neîngăduită — uneori nici chiar pe stradă.

După prăpădul dela Treznea și Ip, unde armata ungurească a împușcat fără nici o vină sute de Români, a urmat calvarul expulsărilor în masă și al deportărilor la muncă. N'au fost cruțate de această păgânească prigoană nici fetele tinere, nici moșnegii de peste șaptezeci de ani. Feciorii noștri au fost duși la oaste sau înjugați la plug pe moșiile grofilor; tinerii noștri intelectuali au fost dați afară până și din școalele ungurești, iar cărturarii mai vârstnici, ca și țărani mai înstăriți, cari au scăpat de oaste sau de munca silnică, au fost întemnițați sau aruncați peste graniță.

Adăogați la toate acestea nesfârșitele judecăți la cari au fost târiți Românii din țara „Sfântului Ștefan“ precum și

umilirile și bătăile zilnice la care au fost supuși aceiași nenorociți fii ai nației noastre — și vă veți putea face măcar o palidă iconă despre viața românească din Ardealul „decedat“, cum îl numeau unii în tragică glumă.

Și totuși, noi nu facem pomelnicul acestor foarte dure roase fapte decât pentru a ajunge la încheierea oarecum nefirească: *Peste toate tragem dungă, toate le uităm de dragul învierii și al păcii.*

Ne rămâne însă și nouă ceva ce nu trebuie să uităm: Bunătatea nemărginită a lui Dumnezeu care ne-a ajutat să răzbim prin furtuna atâtor necazuri — și statornicia dragoste a fraților noștri de dincolo de Feleac, care încă ne-a fost un puternic razim în mijlocul cumplitelor izbeliști ale vieții noastre de patru ani trăiți în țară străină. Li aduc mulțumirile cele mai calde în deosebi înalt Prea Sfințitului nostru Mitropolit Nicolae pentru părinteasca dragoste și grijă ce ne-a arătat în tot timpul surghiunului nostru, ca și pentru luminata conștiință cu care a ținut veșnic înălțat steagul dreptății noastre călcate'n picioare. Aceeași caldă recunoștință din partea noastră i se cuvine Excelenței Sale Domnului Eugen Filotti, fostul ministru plenipotențiar al României la Budapesta, care identificându-se frățeste cu suferințele noastre, ne-a apărat dreptatea cu o impresionantă pasiune, în toată bună vremea.

Acum, zările s'au limpezit. Prin eroica faptă din 23 August 1944, a M. Sale Regelui Mihai I, prin vitejia ostașilor noștri și prin uriașele jertfe ale armatei sovietice și ale celorlalți Aliați din Apus pământul Ardealului întreg este slobod, iar noi ne găsim din nou la sinul cel cald al patriei mame. De sigur, ră-

nile săpate pe trupul țării noastre de cei ce voiau să prefacă lumea toată în „spațiul lor vital“, nu se vor vindeca ușor. Greutăți și suferințe vor mai fi destule până când viața obștească și va găsi alvia curgerii sale firești, fără cotituri prea repezi și fără revărsări prea păgubitoare. Dar cu credința în Dumnezeu și în puterile de viață ale neamului nostru și cu duhul de frăție care trebuie să ne conducă în toate gândurile și lucrările noastre, vom trece și peste necazurile ce ne vor mai paște în acest veac de naștere a unei lumi nouă.

*Prea Cucernici Părinți,
Domnilor Deputați,*

Lăsând rapoartelor ce vi se vor prezenta — sarcina de a vă înfățișa mai pe larg desfășurarea vieții noastre bisericesti în cei cinci ani din urmă și'n deosebi în anul 1944, nu mă pot răbda să nu fac din locul acesta îmbucurătoarea constatare, că Biserica a trecut destul de neted peste recente zile de criză. Cei ce se temeau poate că nația noastră se va clăti din drumul dreptei credințe și din al izbăvitoarelor sale tradiții — s'au înșelat. Sfintele noastre lăcașuri niciodată n'au fost mai pline de închinători cucernici și poporul nostru, în totalitatea celor mai buni fii ai săi, niciodată nu s'a alipit mai strâns de Biserica strămoșilor lui, decât astăzi. Evident, impresionanta statornicie în credință a iubitului nostru popor se datorește în primul rând cruntelor încercări cu cari a fost cercetat de nepătrunsele judecăți ale Părintelui celui din cer. Căci necazurile totdeauna apropie pe om de Dumnezeu. Totuși, această statornicie este și rodul binecuvântatei lucrări ce au săvârșit-o strădalnicii noștri preoți și toți întâistătătorii din sfânta noastră Biserică. De aceea, țin să mulțumesc din inimă tuturor slujitorilor acestei Biserici —

începând cu devotații mei consilieri și profesori de teologie, și slujbași din centru și terminând cu prea cucernicii protopopi tractuali și cu preoții celor mai ascunse cătune ale vastei noastre eparhii — pentru jertfelnică osteneală ce au cheltuit-o în slujba Bisericii neamului, ca niște buni ostași ai lui Hristos. Părinteasca mea laudă și mulțumită le-o aduc și celor de dincoace și celor de dincolo de Feleac; deci și împreună lucrătorilor mei din vremelnicul Vicariat de Alba-Iulia, cari — în frunte cu devotatul Păr. vicar Al. Baba — au ostenit din răspuțeri, ca turma cea cuvântătoare, încredințată păstoririi lor, să iasă cât mai nevătămată din vârtejul războiului în care a fost prinsă.

Încerc să îmbrățișez cu gândul și dragostea mea toată oastea cu care am intrat în luptă. Și inima mi se strânge de durere, văzând că unii dintre luptători lipsesc din rândurile noastre. Căci de acum cinci ani o seamă de frați preoți și fruntași mireni ai vieții noastre bisericesti au fost chemați la Domnul: Printre ei, vrednicul consilier eparhial Ion Goron și harnicul casier al Consiliului Ion Cioara, Protopopul-mucenic Aurel Munteanu al Huedinului și bunul părinte A. Fodoreanu din Abrud. Apoi deputații Adunării noastre eparhiale: neuitații dr. Remus Furdui, dr. Mihai Moldovan, dr. Ion Lazar, dr. Gheorghe Pavel și dr. Iuliu Prodan.

Li rechemăm pe toți în amintirea noastră plină de pietate și iubire, rugând pe bunul Dumnezeu să-i odihnească în pace și să scoale din sânul neamului nostru alți luptători, tot atât de bravi, pentru izbânda Evangheliei lui Hristos în lume.

*Prea Cucernici Părinți,
Domnilor Deputați,*

Biserica noastră ortodoxă și-a

împletit, de-alungul istoriei sale, o cunună de strălucitoare vrednicii din statornicele sale silințe de a întemeia și conduce școale pentru buna creștere și luminare a tineretului nației românești. După cel dintâi războiu al lumii însă Statul a crezut că face un lucru înțelept luând de pe umerii Bisericii sarcina învățământului confesional din Transilvania. Anii din urmă au dovedit în chipul cel mai grav că se săvârșise o mare greșală — și culturală și politică. Într'a-devăr Statul se dispensase de serviciile celui mai încercat colaborator al său pe tărâmul școlar, fără să-și dea seama că Biserica este de față și acolo unde Statul uneori nu poate fi.

Astfel, pe urma cruntei nedreptăți ce ni s'a făcut în 1940 la Viena, ne-am pomenit în Ungaria fără nicio școală primară românească, ne mai vorbind de școală secundară sau chiar de universitate... Am încercat să înființăm, dar ni s'a refuzat îngăduința legiuită.

A dat însă Dumnezeu că dictatul dela Viena s'a surpat, cu urzitorii și beneficiarii lui cu tot, ca orice casă zidită pe nisip. Și'n preajma Crăciunului din anul 1944 Episcopia noastră a întemeiat la Cluj un liceu ortodox de fete și băieți. El a funcționat în chip pe deplin mulțumitor și candidații lui au ieșit cei dintâi pe întreaga serie clujană a bacalaureaților de astă primăvară.

Bunul nume ce a izbutit să-și câștige liceul nostru într'un timp record, a stârnit o adevărată năvală la acest așezământ al sfintei noastre Biserici, pe care am fost nevoiți astfel să-l bifurcăm, organizând în această toamnă Liceul de fete „Doamna Stanca” și Liceul de băieți „Mitropolitul Simion Ștefan”. In-

zestrate cu un corp profesoral dintre cele mai alese, aceste două școli ale noastre își vor deschide cursurile chiar mâine, cu nu mai puțin de aproape 600 de elevi și eleve.

Am ținut să împărtășim această veste bună Cinstitei noastre Adunări eparhiale, ca împreună cu toată obștea românească să se bucure, și să mulțumească dlui Ștefan Voitec, ministrul Educației Naționale, pentru larga înțelegere și bunăvoință cu care a întâmpinat inițiativa noastră, acordând liceelor noastre dreptul de publicitate și plătindu-le personalul didactic și administrativ din bugetul Statului. D-sa s'a făcut astfel ctitorul acestor așezăminte culturale ale Bisericii, așezăminte a căror bună gospodărire și îndrumare va alcătui una dintre cele mai plăcute și mai statornice preocupări ale noastre.

*Prea Cucernici Părinți,
Domnilor Deputați,*

În atmosfera de justificată seninătate pe care sunt incredințat că a stârnit-o această veste în inimile Dvoastre, Vă binevenitez pe toți — și pe cei mai vechi și pe cei mai noi — rugând pe cel Atotputernic să-și reverse darurile Sale bogate asupra lucrărilor noastre, spre mărirea Lui, spre întărirea Sfintei noastre Biserici și spre înălțarea iubitului nostru popor.

Sesiunea Adunării noastre eparhiale din anul 1945 este deschisă.

Atențiune! Psaltirea, tipărită cu binecuvântarea P. S. Episcop Nicolae, este și astăzi căutată de mulțimea credincioșilor noștri. Cum mai avem un număr mic de exemplare, C. C. preoți sunt invitați să-o procure dela Librăria eparhială, până se mai află.

APOSTOLUL DUMINECII

Numai făptura nouă prețuiește ceva

Galateni 6, 11-18

Creștinismul e a doua creare a lumii. Hristos e Adam cel nou prin care se naște o lume nouă și un om nou în duh și în adevăr. Oamenii se trag truște din Adam, iar sufletește din Hristos. Prin Adam ne asemănăm cu pământul, iar prin Hristos ne asemănăm cu cerul. Cine se aseamănă cu Adam se aseamănă cu păcătoșii. Cine se aseamănă cu Hristos se aseamănă cu sfinții, se aseamănă cu Dumnezeu. Noi știm că omul a fost creat după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. Dar prin păcatul lui Adam chipul lui Dumnezeu în om s'a stricat, și puțința de-a ajunge la asemănare cu Creatorul s'a pierdut. Și așa omul a mers din rău în tot mai rău, până s'a asemănat chipului celui dobitoicesc. Pentru a se pune capăt acestei vieți de întunec și de păcat, Fiul lui Dumnezeu s'a pogorât printre noi, a luat chip de rob și s'a răstignit pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire. Cu Adam începe lumea veche. Cu Hristos începe lumea cea nouă. După cum în lumea veche n'a putut vieții nici un om nou, tot așa în lumea cea nouă nu poate vieții nici un om vechiu. Odată scăpați de păcatul strămoșesc, și având rânduiala înfrățirii cu Dumnezeu, tot omul poate să se ridice pe scara sfințeniei până în al șaptelea cer. Numai numele de creștin nu dă dreptul la mântuire. Impărăția lui Dumnezeu se ia cu asalt. Înainte de-a cuteza să ne numim făptură nouă, trebuie să ne lepădăm de cea veche dedată păcatului și stricăciunii. Înainte de a păși în lumea cea nouă, trebuie să rupem orice legătură cu cea veche înfrățită cu pământul și cu iadul. Și aceasta trebuie făcută fără nici o rezervă, fără nici o părere de rău. Pentru a te putea numi făptură nouă, e de mare trebuință să te rușinezi de tine cel vechiu și stricat, să-ți pară rău de cine-ai fost și ce-ai făcut odată. Pornit pe drumul lui Hristos, e foarte mare primejdie să-ți întorci privirile spre cele trecute și întunecate vremi. De aci înainte în tovarășia lui Iisus făptura cea nouă pășeste hotărât înainte cu credință și cu dragoste. Nu mai caută cele ale pământului, ci cele ale cerului. Nu mai caută

să-și fie sieși de folos, ci semenilor. Nu mai caută cele ale trupului, ci cele ale sufletului. Nu mai caută să fie pe placul oamenilor, ci mereu pe placul lui Dumnezeu.

Se înșală amar acei creștini, cari umblă cu jumătăți de măsură. Se înșală amar acei creștini cari se târguiesc cu Hristos. Dar se înșală și mai amar aceia care vreau să-l înșele și să-l mintă pe Mântuitorul. Toate acestea au fost cu puțință în lumea cea veche cu dumnezei făcuți de mână omenească. Pentru Hristos Dumnezeu nostru nu e destul să ținem legea, nici o parte din lege, nu e bine să amânăm de azi pe mâine, pentru că atotștiutor fiind, nu pote fi nici mințit nici amăgit. Hristos ne vrea acum și pururea cu trup și suflet numai ai lui. Cea mai dreaptă dintre legile lumii vechi poruncia omului să nu ucidă, să nu fie desfrânat, să nu jure strâmb, dar îi dădea slobozenie de a cere ochiu pentru ochiu și dinte pentru dinte. În privința iubirii, omul lumii vechi trebuia să-și iubească neamurile și prietenii, iar pe vrăjmași era slobo să-i urască. În lumea cea nouă nu numai cel ce ucide, ci și cel ce se mânia pe fratele său e vrednic de judecată. Iar cel ce se lasă muncit de gânduri desfrânate e tot așa de păcătos, ca și cel ce săvârșește necurăția. Jurământul e oprit cu desăvârșire. Creștinul e dator să spună mereu adevărul, pe care îl poate întări cu da și nu. Gâlceava e tot o rămășiță a lumii vechi. Făptura cea nouă n'are îngăduință să stea împotriva celui rău. Te lovește cineva peste un obraz? Intoarce-i și celalalt. Iți ia cineva haina? Dă-i și cămașa. Și gâlceava se va opri aci. Cu privire la iubirea deaproapelui Iisus ne spune limpede: „Iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blastămă pe voi și vă rugați pentru cei ce vă supără și vă prigonesc pe voi” (Matei 5, 44).

Cine nu trăiește așa nu e creștin, nu e om nou. Orice ar zice și orice ar face tot făptură veche și fără de preț rămâne. Căci numai făptura cea nouă prețuiește ceva.

Pr. TEODOR CICEU

FOILETON

Faptele milei truștești și sufletești

de Preot TEODOR CICEU
(Urmare)

Îngropați pe cei morți

Multe feluri de trupuri sunt în lume. Toate vietățile pământului și-au primit trupul după felul lor de viață. Trup de trup se deosebește, cum se deosebește soarele de lună și de stele. „Nu toate trupurile sunt la fel, ci altul este trupul oamenilor și altul trupul dobitoacelor și altul al peștilor și altul al păsărilor” (I Cor. 15-39). Lumea cu toate câte sunt înrânsa au fost făcute de Dumnezeu numai cu cuvântul. Când a ajuns la om însă, Dumnezeu a pus mâna. Dela cuvânt a trecut la faptă. Tocmai ca să arate că trupul oamenilor, deși făcut din lut ca toate celelalte, se așează mai sus ca orișicare. Dumnezeu a lucrat în mod deosebit pe trupul omenesc, fiind hărăzit dela început ca lăcaș de cinste pentru chipul lui, pentru

suflet. Trupul nostru este o biserică, menită să înalte neîntrerupte laude numai lui Dumnezeu. E o lume mică, cu năcazurile și bucuriile ei, în care nu poate fi lumină și fericire, numai atunci când stăpânește Dumnezeu. Însă cea mai de pe urmă și cea mai mare cinste dată trupului omenesc de ziditorul său, e făgăduința de-a fi sculat la a doua venire, din stricăciune într-o nestrăicăciune, din necinstire într-o mărire și din slăbiciune într-o putere. Din trup pământesc se va face trup duhovnicesc. Din această pricină trebuie să fim cu mare grijă, căci „precum am purtat chipul cel pământesc, așa vom purta și chipul cel ceresc” (I Cor. 15, 49). E drept și aceea „că nimeni nu și-a urit vreodată trupul său, ci-l hrănește și-l încălzește pe el, precum Hristos Biserica; pentru că suntem mădulare ale trupului lui, din carnea lui și din oasele lui” (Efeseni 5, 29-30). Unele ca acestea ne poruncesc să purtăm grijă de trupurile noastre, nu numai în viață, ci și după moarte. Până trăim se cuvine a ne hrăni și îmbrăca cu cele de trebuință pentru o viață sănătoasă. După moarte însă orice trup omenesc trebuie îngropat cu cinste după obiceiul bisericesc. Nu e destul a îngropa pe cel sărac, ci

trebuie să-i dăm toate cele trebuincioase pentru îngropare. Cunoscuiți, prietenii și rudeniile se cade petrecuți până la groapă. Așa e creștinește.

Orice vietate odată cu viața își pierde toată frumusețea. Orice mortăciune e pricină de întristare și greață. Dintre toate trupurile neînsufleteite, trupul omenesc te tulbură cel mai mult. Oamenii se tem de morți desi nu le pot face nimic. Ori cât de dragă și-ar fi fost o ființă omenească, după moarte cu greu te mai poți apropia de ea. Răceala trupului biruiește toată căldura dragostei. Cel mort nu mai e al tău. El nu mai face parte din lumea aceasta. Pământul își cere cu stăruință ceiace e al lui. Un mort nu mai are ce căuta printre cei vii. Și dacă totuși rămâne, e cea mai grețoasă priveliște din câte își poate închipui mințile omenească. Cu toate acestea câte trupuri omenesci n'au rămas hrană pentru pasările cerului și să le întindă câinii ciolanele. Așa se întâmplă întotdeauna când uită oamenii de Dumnezeu. În fața celui necredincios, omul numai până trăiește prețuiește ceva. După moarte e asemenea unui dobitoc.

Noi creștinii, care mai credem în Hristos cel înviat, chezașia învierii morților, trebuie să facem

Din cuvântarea P. C. pr. E. Nicolescu, dir. liceului ort., rostită la încheierea primului an școlar, 1944—1945

Printre focarele culturale, ce și-au deschis larg porțile pentru cei dor-nici să-și îmbogățească mintea cu învățatură și să-și împodobească inima cu simțiri nobile, figurează și Liceul nostru, înființat prin strădaniile Prea Sfințitului nostru Epliscop, cărturarul Nicolae Colan, secundat de luminații săi sfințici, animați de aceeași dorință de ridicarea și descătușarea maselor noastre țărănești din situația de cenușarească umilită.

Ca și în alte direcții, așa și pe terenul acesta al organizării a dat Prea Sfinția Sa reale dovezi de alese calități, deslegând multe probleme ce păreau de nerezolvat și înlăturând multe piedeci, ce păreau de neînălțur-at în starea, în care ne aflăm atunci.

Dar dacă pe teren material toate se pot aranja, dacă dispui de acea forță magică, ce se numește înde-obște bani, apoi nu se poate spune acelaș lucru și despre latura spiri-tuală a înzestrării unui liceu, asigu-rându-i un corp profesoral, care să fie la înălțimea chemării sale. Luând în considerare că în capitala Ar-dealului rămăsese abia câțiva pro-fesori din garda veche, angajați și aceștia la liceul de Stat „Gheorghe Barițiu”, care nici el nu dispunea de un număr suficient de puteri di-dactice, și că la revenirea în timp de iarnă a celor plecați nu se putea conta dintr'un complex întreg de motive, problema recrutării unui corp profesoral capabil să facă față si-tuației, părea deadreptul o imposi-bilitate. Și totuși, această imposibi-litate s'a dovedit inexistentă. Ape-

lând, în mod discret, la toate per-soanele considerate ca fiind capabile să ocupe o catedră sau chiar și numai o fracțiune de catedră, Prea Sfinția Sa a reușit să recruteze un număr suficient de profesori însu-flejiți pentru ducerea la bun sfârșit a operei, pentru care au fost che-mați și la care s'au angajat, înlo-cuind prin elan eventuala lipsă de pregătire profesională.

Astfel, fiind puse la cale, într'un timp record, toate cerințele de primă necesitate, deschiderea solemnă a cursurilor, programată pe ziua de 8 Ianuarie 1945, a putut fi tradusă în faptă, fără amânare. La aceea dată numărul elevilor înscriși și prenotați abia se atingeau numărul de 80. Dar numărul creștea mereu. În fiecare zi soseau eleve și elevi întârziati, fie din cauza că aflaseră prea târziu de redeschiderea școlilor românești, fie că nu avuseseră la îndemână mijloace de comunicație. Un adevă-rat val de afluență s'a constatat apoi după instaurarea administrației ro-mânești în teritoriul eliberat. Prin acest act fiind retransferați numeroși funcționari la posturile avute până'n 1940, unii dintre ei, reîntorcându-se la vetrele părăsite cu întreaga lor familie, n'au zăbovit să-și înscrie odraslele la tînărul nostru Liceu, de existența căruia abia luaseră cuno-ștință. Astfel numărul elevilor ordi-nari înscriși până la finea anului școlar a crescut la 217.

În ce privește rezultatul din acest an școlar, el se prezintă în felul ur-mător:

Au fost promovați	—	—	156*	sau	76.10 %
Au rămas corigenți la una materie	14	sau	6.83 %		
Au rămas corigenți la două materii	27	sau	13.17 %		
Au rămas repetenți	—	—	8	sau	3.90 %
S'au retras	—	—	7		
Au rămas neclasificați	—	—	5		

Repartizați pe clase, rezultatul se prezintă sub următorul aspect:

În clasa I: au fost înscriși	—	54
Au fost promovați	—	28
Au rămas corigenți la una materie	7	
Au rămas corigenți la două materii	11	

tot ce ne stă în putință, ca frații noștri să nu rămână pradă fiarelor sălbatice, ci să fie redați pă-mântului din care au fost zidiți.

Cine îngroapă pe cei morți, își îngroapă mulțime de păcate.

Îndreptați pe cei ce greșesc

Toți oamenii greșesc. Om fără păcat nu este, ori cât ar fi de drept și de credincios. Căci întru fărădelegi ne-am zămislit și întru păcate ne-am născut. Lumea e plină de tot felul de ispite. Cel puțin credincios și cel slab de inger lesne poate cădea în păcat. Dar vai, de cel prin care vine sminteala. Pentru omul care smintește pe fratele său, era mai bine de nu s'ar fi născut. Și totuși oamenii se bucură când pot îndemna pe cineva la păcat. Tot creștinul ar trebui „să știe că cel ce a întors pe păcătos dela rătăcirea căii lui, își va mântui sufletul de moarte și va acoperi mulțime de păcate” (Iacob 5, 20). Dar îndreptarea trebuie făcută cu mare băgare de seamă, nu cumva, prin neștiință să-l aruncăm pe păcătos într'un păcat și mai mare. Amenințându-l că Dumnezeu pedep-șește aspru orice păcat, păcătosul poate ajunge la

desnădejde. Mângându-l însă că Dumnezeu e bun și iartă, păcătosul poate ajunge la o prea mare încredere în bunătatea lui Dumnezeu. Amândouă aceste păcate sunt așa de grele, că ele nu se iartă nici în veacul acesta, nici în cel ce va să fie. Dumnezeu însă nu voiește să piară nici unul dintre cei mai mici ai săi. De aceea vom face voia Lui, silindu-ne să fim mereu un îndreptător al căilor sale sfinte. Pentru una ca asta ni se cere să nu trecem nepăsători pe lângă păcat. Ori cine ar, fi cel ce păcătuiește și oricare ar fi păcatul săvârșit, avem datoria sfântă de a-l îndrepta. După învățatura sfintei noastre Biserici, pe fratele nostru care greșește, mai întâi trebuie muștrat între patru ochi. De nu te ascultă, să mai iai o mărturie sau două. Și dacă nici așa nu vrea să înțeleagă, „spune-l soborului: și de nu va asculta nici de sobor, să-ți fie fie ca un păgân și vameș” (Matei 18, 17). Pentru îndreptarea unui frate trebuie făcut tot ce ști și tot ce poți. Și oricât ai face niciodată nu e prea mult. Afară de acestea îndreptarea trebuie făcută din dragoste, căci și Hristos din dragoste și-a dat viața pentru îndreptarea noastră. „Tot cel ce urăște pe fratele său este ucigaș de oameni;

și știți că nici un ucigaș de oameni nu are viață de veci care să rămâie întrânsul” (I Ioan 3, 15). Și de iubește cineva pe fratele său, se va purta cu el blând, așa cum s'a purtat și Iisus. Muștra-re, acolo unde e nevoie de ea, se va face cu milă, nu cu ură. Va fi făcută spre zidire, nu spre distrugere. Cel ce stă, să ia aminte să nu cadă și cel ce îndreaptă s'o facă cum i-ar plăcea să i-o facă altul dacă el ar fi cel păcătos. Tu care îndrepti pe altul, ori cât ai fi de sus pe lângă el, cu vârsta sau cu învățatura, cu rangul sau cu averea, „pe bătrân să nu-l înfrunți, ci să-l îndemni ca pe un părinte; pe cei mai tineri ca pe niște frați; pe bătrâne ca pe niște maice; pe ti-nere ca pe niște surori, întru toată curăția” (I Ti-motei 5, 1-2). Numai așa îndreptarea noastră va fi cu adevărat creștinească și rodnică. Numai așa vom putea dovedi lumii, că suntem urmașii Ma-relui îndreptător Iisus Hristos. Numai că atâta vreme cât noi avem nevoie de îndreptare, nu vom putea îndrepta pe altul. Niciodată nu vom putea scoate gozul din ochiul altuia, câtă vreme bârna e în ochiul nostru.

Cel ce vrea să îndrepte pe altul, trebuie să se îndrepte întâi pe sine. (Va urma).

Au rămas repetenți	—	—	6
S'au retras	—	—	2
În clasa II: au fost înscriși	—	—	43
Au fost promovați	—	—	25
Au rămas corigenți la una materie	3		
Au rămas corigenți la două materii	10		
Au rămas repetenți	—	—	2
Au rămas neclasificați	—	—	2
S'au retras	—	—	1

În clasa III: au fost înscriși	—	30
Au fost promovați	—	20
Au rămas corigenți la una materie	4	
Au rămas corigenți la două materii	3	
Au rămas neclasificați	—	1
S'au retras	—	2

În clasa IV: au fost înscriși	—	25
Au fost promovați	—	21
Au rămas corigenți la două materii	2	
Au rămas neclasificați	—	1
S'a retras	—	1

În clasa V: au fost înscriși	—	20
Au fost promovați	—	18
A rămas neclasificat	—	1
S'a retras	—	1

În clasa VI: au fost înscriși	—	16
Au fost promovați	—	15
A rămas corigent la două materii	1	

În clasa VII: Au fost înscriși și promovați 19

În clasa VIII: Au fost înscriși și promovați 10

După cum rezultă din această dare de seamă, cel mai mare procent de corigenți și repetenți l'au dat clasele inferioare și anume: cl. I, II și III. Acest fapt își află explicarea în următoarele trei împrejurări: 1. Numărul mare de elevi — îndeosebi acesta e cazul la clasa I, n'a permis profesorilor să poată urmări îndeajuns și să se ocupe de fiecare elev în parte. În rândul al doilea, o bună parte a elevilor din clasele mai mici sunt victimele regimului școlar, la care au fost supuși copiii satelor noastre în timpul celor patru ani de ocupație, intrând în liceu foarte slab pregătiți sub toate raporturile, în deosebi însă acele al cunoașterii limbii materne. Și dacă mai luăm în considerare și motivul al treilea, acela al lipsei manualelor și al neputinței și neștiinței luării de notițe după explicări sau chiar și după dictare, atunci situația, tristă în aparență, ne apare ca deplin justificată. Ca dovadă grăitoare poate servi faptul că în clasele superioare, mai puțin populate, unde profesorii s'au putut ocupa mai des cu fiecare în parte, controlându-i în deaproape activi-tatea, s'a înregistrat numai un singur caz de corigență.

Dar școala nu e numai așezământ de învățatură, ci ea e în acelaș timp și așezământ de educație. Constatăm cu bucurie că și în această privință am obținut rezultate multumitoare.

ȘEDINȚĂ PLENARĂ

Sâmbătă, 27 Oct. c. a avut loc ședința plenară a Consiliului epar-hial, ținută sub presidenția P. S. Epliscop Nicolae. Au fost prezenți următorii: P. P. C. C. prot. Ioan Lupaș, prof. univ., Dr. V. Sava, Laur. Curea, Zah. Manu, Al. Baba, Romul Popa, A. Ludu și Dnii Dr. Al. Dragomir, Dr. V. Moldovan, Dr. V. Stanciu, Dr. P. Meș.

După cântarea „Impărate ceresc”, P. S. Sa salută, cu bucurie, membrii prezenți amintind că este prima ședință dela tragica despărțire din 1940. D. prof. Ion Lupaș exprimă bucuria revederii și aduce omagii respectuoase P. S. Epliscop pentru vrednicia ară-tată în aceste vremuri.

La ordinea zilei s'au desbătut rapoartele generale către Adunarea eparhială, raportul P. C. prot. stavr. vicar Al. Baba despre activitatea Vi-cariatului din Alba-Iulia și s'au ales protopopi pentru Huedin și Baia de Arieș.

CONFERINȚE PASTORALE

Intru propoveduirea cuvântului

Vremurile de libertinaj neînțelese le străbatem, pretind preotului intensificarea zelului pastoral la maxim.

S'a sfârșit cel de-al doilea îngrozitor războiu mondial ucigător de trupuri, în care au sângerat neamurile pământului — unele pentru scopuri imperiale, iar altele pentru dreptate și libertate, și iată că a început altul și mai primejdios — ucigător de suflete.

În cel dintâi au luptat ostașii cu armele de oțel, iar în cel de pe urmă e rândul ierarhiei bisericii să lupte cu sabia cuvântului și-a virtuților evanghelice.

Acesta a fost mobilul determinant al misiunii de toamnă a tractului Lupșa, în parohia cea mai lăturalnică: Mogoș-Miclești, jud. Alba, ținută la 7 Oct. c.

Preoțimea tractului în frunte cu harnicul adm. protop. Pr. Silviu Jina, au alergat dela mari depărtări la această întrunire misionară încă în ziua de 6 Oct. 1945 servind vecernia cea mare.

În dimineața zilei de 7 Oct. privirile tuturor deopotrivă se desfășează cu nesaț la vedenia noui biserici; care este cu adevărat o monumentală catedrală în stil bizantin, la exterior combinat, în formă de cruce. Această operă, zugrăvită în o valoroasă prețuire, grăiește trecătorului despre vrednicia credinței lucrătoare în sufletul curat al mogoșenilor și despre destoinicia păstorilor de suflete.

La chemarea duiosă a clopotelor — pe nesimțite, marea biserică cu atmosferă de catedrală se umple de credincioși îmbrăcați în pitoreștile costume buciunănești.

Sf. Liturghie se oficiază de către un sobor de preoți, predicând la priceasnă Pr. V. Turliuc din parohia Muncel: „Despre rostul lacrimilor de pocăință întru mântuirea sufletului“. După oficierea tainei Sf. Maslu, îndeplinindu-se și rugăciunile sfințirii apei, ecteniile morților pentru eroi și ctitorii bisericii, a luat cuvântul Pr. I. Voica din parohia Lunca: „Despre Biserica lui Hristos și rolul ei izbăvitor în viața neamului nostru românesc“.

De încheiere Cucernicul adm. prot. printr'un exemplu clasic a mișcat inima poporului dreptcredincios, povățuindu-l să rămână statornic în legea noastră strămoșească.

În numele enoriașilor a vorbit Păr. Erhan, exprimându-și bucuria deplină de faptul acestei împliniri misionare. După stropire și ungere, mulțimea credincioșilor din Miclești, Mămăligani și Valea-Barnei, au părșit sf. biserică mângăiați, unde ne zăboviserăm întru rugăciuni și povețe ziditoare de suflet, până aproape de orele 15.

După masă a urmat ședința intimă sub președinția adm. protop. Pr. S. Jina.

Pr. I. Mihuț din parohia Sălcuța de jos, a citit o serioasă recenzie asupra lucrărilor elaborate de preoți cu subiectele: 1. Invățăminte din ținuta religioasă a poporului nostru, în cei patru ani de războiu. 2. Preotul și muncitorimea. La discuții au adus prețioase contribuții și precizări preoții: Cojocneanu, Erhan și Voica etc.

Ședința a luat sfârșit prin cuvântul părintelui Președinte, care a elogiât cu mulțumiri munca și strădaniile tuturor binevoitorilor.

Pr. I. Voica

CRONICA EVENIMENTELOR

INTERNE

În cadrul lucrărilor Conferinței Generale a partidului comunist, d. Lucrețiu Pătrășcanu a făcut declarații cu privire la proiectul legii electorale care prevede dreptul de vot pentru orice cetățean indiferent de sex, dela vârsta de 18 ani. „Asigurăm deci, a spus Domnul ministru, dreptul de vot femeilor și tinerilor. Au drept de vot civilii și militarii. Votul va va fi obligator, egal, direct și secret. Dreptul de a fi ales începe dela 23 ani. Alegerea se va face pe liste pe baza reprezentării proporționale — deci în cea mai democratică formă. Reprezentanta națională este prevăzută în proiect la un singur corp, la Adunarea Deputaților. Am desființat Senatul“.

EXTERNE

Franța. Duminecă 21 Oct. c. poporul francez a răspuns în cadrul unui mare referendum popular la următoarele întrebări: 1. Adunarea aleasă astăzi să fie Adunare Constituantă? 2. Noua Adunare să aibă puteri restrânse?

Față de prima întrebare majoritatea poporală a răspuns: *Da*, adică au răspuns cum i-au cerut de Gaulle, comunistii și socialiștii. La a doua întrebare au răspuns: *Da*, deci Adunarea Constituantă îndată ce se va întruni va desemna un prim-ministru. Acesta își va alege apoi miniștrii. Se crede că de Gaulle, depunându-și mandatul, va fi însărcinat cu constituirea guvernului de tranziție până la votarea Constituției.

Ungaria. Cele patru mari partide ungare — partidul micilor agrarieni, partidul social-democrat, partidul comunist și partidul național-tărănesc — au alcătuit un „Front independent național“, în vederea alegerilor generale ce vor avea loc la începutul lui Noemvrie.

Statele-Unite. D. Byrnes, secretarul departamentului de stat, a declarat în conferința de presă că nu s'au produs noi dezvoltări în corespondența dintre Casa Albă și Moscova și Londra în cadrul încercării de a se înlătura impasul ce a rezultat la conferința dela Londra a miniștrilor de afaceri streine.

INFORMAȚIUNI

Vizită aleasă. Sâmbătă 27 Oct. 1945 Dl. președinte al Consiliului de miniștri Dr. Petru Groza, fiind în Cluj, a vizitat pe P. S. Episcop Nicolae.

A doua zi, Duminecă 28 Oct. c., D-sa a asistat la deschiderea Adunării eparhiale și a participat la recepția dată de membrii Adunării în onoarea P. S. Episcop Nicolae.

Deschiderea cursurilor la liceele noastre. Luni 29 Oct. 1945 a avut loc deschiderea solemnă a cursurilor dela liceul ort. de băieți „Mitrop. Simion Ștefan“ și la cel de fete „Doamna Stanca“.

Solemnitatea a fost premersă de slujba invocării Duhului Sfânt, în asistența P. S. Episcop Nicolae, a membrilor Adunării eparhiale și a părinților elevilor. Vom reveni cu amănunte, în numărul următor.

Șezătoare literară. Vineri 26 Oct. c. Societatea Scriitorilor Români a aranjat, în sala mare a Ate-neului „Nicolae Bălcescu“ din Cluj, o șezătoare literară la care și-au dat concursul un grup de scriitori ca: Păr. Gala Galaction, prof. univ., Al. Cazaban, D. Isac și alții. Șezătoarea a fost onorată de prezența unui numeros public în frunte cu P. S. Episcop Nicolae și P. S. Episcop Iuliu Hossu.

În aceeași zi păr. Gala Galaction a predicat în biserică Catedralei noastre, sămănând cuvântul lui Dumnezeu cu multă iscusință și mai ales cu o convingere tare.

† **Profesorul Simion Reli.** Aflăm cu mult regret că distinsul profesor Simion Reli, dela Facultatea de teologie din Cernăuți-Suceava, a adormit întru Domnul. Prin trecerea în viața vecinică a regretatului profesor, vechea cetate a culturii teologice din Bucovina, pierde încă un harnic ostaș. Căci o luptă i-a fost întreaga viață, pe teren istoric, unde a publicat peste 40 lucrări rămânând o serie de studii numai în manuscris. Câteva din lucrări au fost traduse în limba engleză și franceză. Bunul Dumnezeu să-l odihnească cu dreptii Săi.

Activitatea corului bisericesc din Zlatna. Din inițiativa dlui ing. Virgil Oghină, președintele secției Zlatna a F. O. R. și deputat eparhial a luat ființă anul trecut un cor mixt sub conducerea dlui Gh. Spătaru, secretar de percepție, care cântă regulat în sf. biserică din centru, spre mulțumirea și mângăierea tuturor credincioșilor.

A dat și un reușit concert în cadrul F. O. R., iar mai nou a pornit în propagandă în parohiile vecine.

În parohia Pătrângenii a dat răspunsurile la liturghie, iar în capela din colonia Breaza și din biserică Almașul mare Suseni, pe lângă aceste răspunsuri a luat parte și la serbările minerilor, întâmplate cu ocazie, distrând publicul cu frumoase cântări patriotice și lumești.

Muncitorii mineri, precum și conducătorii lor au rămas foarte satisfăcuți pentru atenția ce li s'a arătat, precum și pentru înălțarea sufletească ce li s'a produs.

La Pătrângenii și Breaza au luat parte și păr.-protopop Gh. Popescu cu dl ing. Oghină.

Televiziunea. În curând televiziunea va fi introdusă în Anglia în așa fel, încât să fie la îndemâna oricui.

În cinematografe vor fi instalate aparate de televiziune, care vor recepționa dela diferite posturi de transmisie situate în toată țara, redând astfel imediat evenimentele mai importante. Totodată s'au făcut experiențe reușite, pentruca Anglia să fie legată cu America și cu alte țări prin posturi de televiziune.

În prezent, transmiterea până la 60 km. nu mai prezintă nicio dificultate.

A apărut „Duh și Adevăr“, organul omiletic al preoțimii din Eparhia ort. rom. a Timișorii, colaborând: prof. Dr. P. Deheleanu, arhim. I. Scriban, Ic. stavr. Dr. Șt. Munteanu, Dr. D. I. Belu, prot. cons. arhiep. Gh. Secaș, prot. Șt. Lungu, pr. P. F. Alexandru, Ic. stavr. C. Turicu, prot. Dr. I. Petreună, pr. Gh. Gheția, pr. V. Coman, Dr. V. Vlăduceanu, M. Sora, P. Petrilă, Dr. Tr. Coșeriu, etc.

Poșta Redacției

Pr. Ifr. B. din B. Nu merge, publicarea lui mai mult ar strica, decât ar putea ajuta.

Mai multora. Articolele primite, din lipsă de spațiu, încă n'au putut fi publicate.

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 296/1945 prot.

3-3

CONCURS

În conformitate cu dispozițiunile Ven. Consiliu Eparhial Nr. 1109/1945, se publică concurs pentru ocuparea postului de protopop al tractului Tg.-Mureș, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela Stat.
2. Locuință corespunzătoare în casa parohială Tg.-Mureș I.
3. Venitele parohiei Tg.-Mureș I, al cărui paroh este protopopul.
4. Venitele legale după postul de protopop.

Candidații își vor înainta cererile cu documentele necesare, conform Regulamentului pentru alegeri de protopop, în termenul fixat, Venerabilului Consiliu Eparhial din Cluj.

Tg.-Mureș, la 27 Septemvrie 1945.

Președinte: Secretar:
Pr. C. Bărdășan Constantin Silvaș
adm. protopopesc inv. dir.

Nr. 4687/1945. Aprobant

Din ședința Consiliului Eparhial dela 3 Octomvrie 1945.

Episcop NICOLAE

p. secretar: Constantin Hașcău

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj